

Sisäministeriö
kirjaamo@intermin.fi

Viite: SMDno-2019-1460

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pelastuslain 109 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pelastuslain 109 §:n siten, että siinä huomioitaisiin viranomaisverkon ohella myös viranomaisviestintään liittyvän viestintäpalvelun käyttöön oikeuttava liittymä. Esitetty tarkennus on perusteltu ja tarpeellinen, mutta Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen näkemyksen mukaan velvoitetta ei olisi perusteltua rajoittaa tilanteeseen, jossa rakennuksesta tai rakennelmasta on tavanomaista suurempi henkilöturvallisuusriski. Myös tavanomaisen henkilöriskikohteiden (muun muassa asuin- ja toimistokiinteistöt) osalta tulisi viestiliikenteen toimivuus varmistaa sillä perusteella, että

1) henkilöriskitasot eivät tosiasiallisesti ole kiinteistön käyttötapaluokituksen perusteella varmuudella arvioitavissa, 2) kohteen omaisuusvahinkoriskit voivat olla niin suuret, että viestiliikenteen toimimattomuus ei voi olla hyväksyttävissä riskitasoon suhteutettaessa sekä 3) ennen kaikkea sen vuoksi, että pelastustoiminnan tulee olla turvattu kaikissa tilanteissa.

Pelastushenkilöstön (ja muiden viranomaisten) toimintaan liittyviä henkilöturvallisuusriskejä ei kyetä asianmukaisesti hallitsemaan, mikäli viestintäyhteydet eivät toimi. Lisäksi pelastushenkilöstön hälyttämisen tulee olla varmistettua eri tilanteissa. Hälyttämiseen käytetään yleisesti eri radioverkkoja, useimmiten VIRVE:n lisäksi matkapuhelimia. Jos näiden kuuluvuutta ei voida riittävällä tavalla varmistaa, on vaarana, että vapaana olevaa pelastushenkilöstöä ei voida hälyttää tai tehtävällä olevaa yksikköä ei voida hälyttää lähellä sijaitsevaan korkeariskisempään tehtävään.

Edelleen pelastustoiminnan turvaamiseksi luonnoksessa olisi hyvä huomioida Lain sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) 250d § mukainen kansallinen verkkovierailu viranomaisviestintää varten. Kansallinen verkkovierailu on ehdottoman tarpeellinen pelastustoiminnan toteuttamisen ja erityisesti pelastushenkilöstön työturvallisuuden kannalta. Luonnoksessa tulee erikseen huomioida, että verkkovierailulla ei voida korvata esityksen mukaisia toimenpiteitä viranomaisliittymän käytettävyyden varmistamiseksi.

Pelastustoiminnan, ensihoidon ja useiden muiden hälytysluontoisten tehtävien välittymisen näkökulmasta on ensisijaista, että avuntarvitsija saa yhteyden hätäkeskukseen omalla puhelimellaan. Itä-Uudenmaan pelastuslaitos katsoo, että nykyaikainen matalaenergiaa suosiva rakentamistapa on heikentämässä viestinnän edellytyksiä uudiskohteissa. Liikenne- ja viestintäministeriön selvityksessä (Matkaviestinverkon kuuluvuusongelmat matalaenergiarakennuksissa – työryhmän raportti 26/2013) esitetään toimenpiteiksi muun muassa varautuminen matkaviestin-käyttöön sopivan talokohtaisen sisäverkon kaapelointia sekä kotitukiasemaratkaisujen kehittämistä. Traficom on laatinut oppaan matkapuhelinverkkojen sisätilakuuluvuudesta (Traficomin julkaisu 7/2019). Oppaassa on tuotu esille, että energiatehokas rakentaminen voi aiheuttaa pahoja sisätilakuuluvuusongelmia, ja asiaan on siten syytä kiinnittää huomiota jo rakentamista

tai korjaushanketta suunniteltaessa. On selvää, että jälkikäteen mahdollisten ongelmien korjaaminen on huomattavasti vaikeampaa ja lopputulos ei välttämättä ole halutun kaltainen. Näiden julkaisujen huomiot koskevat myös viranomaisviestintäverkkojen kuuluvuuden parantamista rakennuksen tai rakennelman sisätiloissa.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos katsoo, että rakennushankkeeseen ryhtyvän, rakennuksen omistajan tai haltijan tulee, varmistaessaan matkapuhelinverkon kuuluvuutta teknisin järjestelyin, toteuttaa samalla viranomaisverkon ja viranomaisviestintään liittyvän viestintäpalvelun käyttöön tarvittavat tekniset ratkaisut. Tämän sisältöinen säädös tulisi sisältyä uudis- ja peruskorjaushankkeiden osalta rakentamismääräyksiin tai siitä tulisi muutoin säätää.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos muistuttaa lisäksi, että väestönsuojissa tulee olla matkaviestimen käytön mahdollistava tekninen järjestelmä tai puhelinpiste (Sisäasiainministeriön asetus väestönsuojien teknisistä vaatimuksista ja väestönsuojien laitteiden kunnossapidosta 506/2011).

Porvoo 17.8.2020

Peter Johansson
pelastusjohtaja